KLIMAHANDLEPLAN

2022

ODENSE
KOMMUNE

Den 14. september 2021 indgik et bredt politisk flertal i Odense Byråd aftale om Klimahandleplan 2022.

Flertallet bestod af:
Socialdemokratiet
Venstre - Danmarks Liberale Parti
Det Konservative Folkeparti
Socialistisk Folkeparti
Enhedslisten – De Rød-Grønne
Radikale Venstre
Dansk Folkeparti

INDHOLDSFORTEGNELSE

Introduktion til Klimahandleplanen ... 4
1. Klimavenlig energi ... 10
Introduktion til hovedretning ... 11
1.1 CO2-fangst ... 12
1.2 Solceller ... 14
1.3 Udfasning af olie- og gasfyr ... 16
2. Bæredygtig mobilitet ... 18
Introduktion til hovedretning ... 19
2.1 En ny grøn mobilitetsplan for Odense ... 20
2.2 Et løft til kollektiv trafik ... 22
2.3 Bynet 2021 PLUS ... 23
2.4 Flere elbiler i Odense ... 24
2.5 Klimaneutral logistik i Odense ... 26
2.6 Kampagne om mere aktive og grønne transportvaner ... 28
2.7 Lavere hastigheder på vejene i Odense ... 29
3. Et grønnere Odense ... 30
Introduktion til hovedretning ... 31
3.1 Mere skov i Odense ... 32
3.2 Udtagning af lavbundsjorde ... 33
3.3 Ålegræs langs Odense Fjord ... 34
4. Odense Kommune som virksomhed ... 36
Introduktion til hovedretning ... 37
4.1 Omstilling til grøn transport ... 38
4.2 Reduceret klimaaftryk i kommunens drift ... 41
4.3 Energioptimering af kommunens bygninger ... 42
4.4 Grønne udbud og indkøb ... 43
4.5 Organisatorisk forankring og finansiering af klimaindsatsen ... 44
5. Cirkulær tænkning ... 46
Introduktion til hovedretning ... 47
5.1 Cirkulær Ressource Hub ... 48
5.2 Mindre affald ... 49
6. Klimavenlig adfærd ... 50
Introduktion til hovedretning ... 51
6.1 Klimabox 2030 ... 52
6.2 Kortlægning og reduktion af klimaaftryk indenfor scope 3 ... 53
6.3 Bilfri zoner omkring skoler i Odense ... 54
7. Partnerskaber ... 56
Introduktion til hovedretning ... 57
7.1 Udvikling af partnerskabsmodel ... 58
7.2 Borgerklimaråd ... 59
8. Finansiering ... 60

INTRODUKTION TIL KLIMAHANDLEPLANEN

De menneskeskabte klimaforandringer er den måske største globale udfordring, vi står overfor – både nu og for kommende generationer. Klimaudfordringerne er ikke noget abstrakt fænomen, eller noget de kun oplever i fjerne egne af kloden. Der er helt åbenbare ændringer i vores klima, som vil påvirke en stadig større del af verdens befolkning, og som vi også allerede nu mærker konsekvenserne af i Odense.

De kommende år vil vi også i stigende grad opleve mere ekstremt vejr, stigende vandstand og hyppigere stormfloder, som direkte konsekvens af de menneskabte klimaforandringer.

På trods af at vi i Odense har halveret vores CO2-udledning siden 1990, er den enkelte odenseaner i en global sammenhæng fortsat en stor udleder af CO2. Klimaforandringerne er en global udfordring, hvor vi både internationalt, nationalt og lokalt har en forpligtelse og et fælles ansvar for at finde løsninger. Ikke kun for vores egen eller klodens skyld, men i høj grad også for kommende generationers skyld.

Hvis vi ikke tager ansvar, lederskab og handling nu, vil det få vidtrækkende konsekvenser for vores børn, børnebørn og alle kommende generationer. Derfor skal vi både som nation, samfund og kommune påtage os et ansvar, så vi ikke stiller kommende generationer med dårlige forudsætninger for deres liv i fremtiden. Den gode nyhed er heldigvis, at det ikke er for sent at handle. Vi kan stadig nå at påvirke udviklingen. Men vi skal handle nu. Og vi skal skabe markante forandringer. På grund af vores høje levestandard har vi som borgere i Danmark og Odense et meget højt individuelt klimaaftryk.

Det betyder, at vi i Odense har en helt særlig forpligtelse til at gå forrest i klimakampen og påtage os et aktivt lederskab. Som lokalsamfund har vi både et stort ansvar, men også store muligheder for at bidrage positivt til at reducere vores klimaaftryk. Odense ønsker at bidrage til løsningerne og vil gå foran i kampen om at reducere CO2-udledningen.

Vores arbejde skal også være med til at inspirere andre. Både i forhold til hvordan man indretter en klimavenlig og CO2-neutral by, men også hvordan man skaber grøn vækst og beskæftigelse.

Klimaneutral i 2030

I december 2019 indgik et bredt flertal i Folketinget aftale om ny Klimalov for Danmark. Aftalen sætter mål om 70 % reduktion i CO2-udledning i 2030 og klimaneutralitet i 2050. Odense Byråd gik i sommeren 2020 skridtet videre og vedtog et mål om klimaneutralitet senest i 2030. Det er et ambitiøst mål, som vil bringe Odense forrest i klimakampen både nationalt og internationalt. Målet om klimaneutralitet er gjort mulig, fordi vi i 2020 besluttede at udfase brugen af kul hos Fjernvarme Fyn. Beslutningen betyder, at vi reducerer CO2-udledningen i både Danmark og Odense markant allerede fra 2022. Det er et stort og afgørende skridt. Målet om klimaneutralitet kræver dog, at vi træffer flere store beslutninger og ændringer i den by, vi kender i dag.

Forandringen af Odense kommer ikke af sig selv, men kræver både markante investeringer og modige politiske prioriteringer på kort og lang sigt. Der skal sættes fuld kraft på implementeringen af de politiske beslutninger nu. Derfor igangsætter vi de initiativer, der kan igangsættes nu. Andre initiativer kræver yderligere forberedelse eller afklaring, og der sætter vi det forberedende arbejde i gang nu med henblik på hurtigst muligt at kunne implementere.

Ikke alle forandringer vil være lette eller populære blandt alle, men de er nødvendige for at nå målet, og når vi lykkes med disse ambitioner, bliver Odense en både sundere, grønnere og mere attraktiv kommune at bo i. Dermed skal klimahandleplanen understøtte Odense Kommunes visioner i kommunens bystrategi, herunder arbejdet med verdensmål og den miljømæssige, sociale og økonomiske bæredygtighed.

Lokalt klimalederskab om fælles løsninger

Med klimaudfordringerne står vi overfor nogle meget store og komplekse udfordringer. Udfordringer, der kræver, at vi sammen finder smarte løsninger. I Odense har vi historisk været gode til at finde de smarte løsninger via godt samarbejde – ikke mindst når udfordringerne er allerstørst. Det har vi senest bevist i forbindelse med finanskrisen.

Som kommune har vi en helt central rolle i at bidrage til målsætningen om en klimaneutral by i 2030. Det har vi på flere niveauer – som virksomhed og arbejdsplads, som aktiv ejer af forsyningsselskaber og i kraft af et lokalt klimalederskab, hvor vi kan vejlede borgerne og facilitere partnerskaber med erhvervslivet og civilsamfundet. Som organisation står Odense Kommune i sig selv dog kun for en meget lille del af den samlede CO2-udledning i Odense.

På trods heraf har vores handlinger stor betydning, og vi er stålfaste på, at vi som kommune skal gå foran. Men vi kan ikke indfri ambitionerne alene. Hvis vi skal blive klimaneutral i 2030, skal vi have alle spillere på banen. Det kræver et tæt samspil med en lang række aktører og ikke mindst odenseanerne. Det bliver en fælles opgave, hvor vi sammen skal finde de rigtige løsninger, men også sammen ændre den måde, vi handler på som individer.

Her skal vi sammen skabe engagement og motivation, så vi finder løsninger, hvor det nemme valg er det klimamæssig rigtige valg. Der skal skabes dialog og samarbejde mellem erhvervslivet, faglige organisationer, byens uddannelsesinstitutioner og civilsamfundet. Det er først, når ambitionerne bliver fælles, at vi for alvor lykkes med at nå målet. Heldigvis er mange allerede i gang.

Både erhvervslivet, faglige organisationer, byens uddannelsesinstitutioner og en lang, lang række borgere er allerede i gang med at reducere deres klimaaftryk. Det skal vi være med til at understøtte både i form af dialog med borgerere og virksomheder og ved at indgå partnerskaber på tværs af alle parter i byen.

Udgangspunktet og udviklingen indtil nu

Målsætningen i rammeaftalen "Klimaneutral 2030" er, at Odense skal være klimaneutral senest i 2030. Klimaneutralitet defineres i rammeaftalen som udledninger relateret til scope 1 og 2. Inddelingen af udledning af drivhusgasser – herunder CO2 – i forskellige scopes bygger på internationale standarder, der er både nationalt og internationalt anerkendt og udbredt til opgørelse og afrapportering af organisationers eller kommuners klimaaftryk. Scope 1 og 2 dækker i den forbindelse over udledninger fra kilder indenfor kommunegrænsen og udledninger ved forbrug af el, varme og køl via forsyningsnettet. Udledninger udenfor kommunegrænsen, der skyldes aktivitet indenfor kommunegrænsen, ligger i scope 3 og er dermed ikke en del af rammeaftalens målsætning om klimaneutralitet.

Baggrunden herfor er, at der på nuværende tidspunkt ikke findes alment anerkendte metoder til at opgøre udledningen i scope 3. Det vurderes dog, at udledningerne indenfor scope 3 kan være op til 4-6 gange større end udledningen i scope 1 og 2 tilsammen. Der er som sådan ikke nogen typer udslip, der er værre end andre, så samlet set er det lige så godt at reducere sin scope 3 udledning, som at reducere udledninger i scope 1 og 2. Det er på nuværende tidspunkt imidlertid kun muligt at følge udviklingen inden for scope 1 og 2, og derfor har vi i Odense Byråd valgt at fokusere vores klimamålsætning på disse udledninger.

Målet om CO2-neutralitet vedrører derfor scope 1 og 2, ikke udledningerne fra scope 3. Det betyder ikke, at vi ikke skal gøre noget ved udledningen indenfor scope 3. Odense Kommune skal derimod være med til at sætte det forbrugsbaserede klimaaftryk på dagsordenen og gøre en endnu større forskel for en mere klimavenlig og bæredygtig fremtid. Det skal vi blandt andet gøre ved at arbejde målrettet på at kunne opgøre vores udledninger i scope 3. Det primære mål for denne plan er at blive CO2-neutral for så vidt angår vores udledninger i scope 1 og 2, men vi vil ovenpå denne ambition samtidig arbejde aktivt for at skabe reduktioner i udledningerne i scope 3, hvor det er muligt.

Omdrejningspunktet for denne plan er CO2, og hvordan vi reducerer eller kompenserer for vores udledning af CO2. I planen benyttes CO2 og CO2-ækvivalenter (CO2) som synonymer. Målet er at skabe CO2-neutralitet i forhold til scope 1 og 2, og derfor vil en række almindeligt anerkendte grønne initiativer ikke være relevante for denne plan, da de ikke eller kun i meget begrænset omfang bidrager til at reducere CO2-udledningen. Det betyder ikke, at det ikke kan være gode initiativer, blot at de ikke er det primære fokus for denne plan.

Scope 1

Udledning fra kilder inden for kommunegrænsen

Scope 2

Udledning ved forbrug af el, varme og køl inden for kommunegrænsen via forsyningsnettet.

Scope 3

Udledning uden for kommunegrænsen, som skyldes forbrug og aktivitet inden for kommunegrænsen.

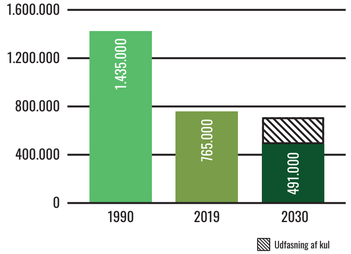

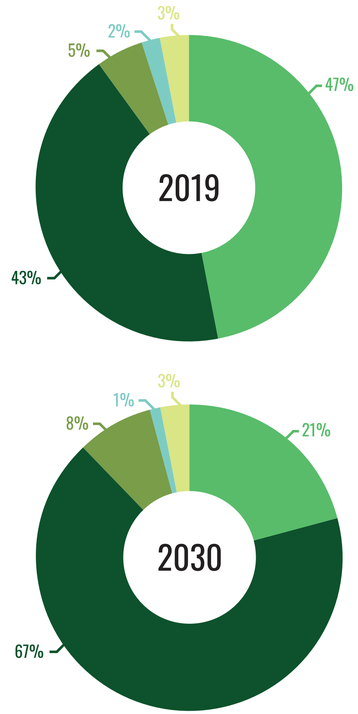
Status og største udledningsområder

I 1990 udledte Odense ca. 1,4 mio. tons CO2. I 2019 udledte Odense ca. 765.000 tons CO2. Vi er derfor allerede nået ca. halvvejs mod målet om klimaneutralitet.

I rammeaftalen "Klimaneutral 2030" viser fremskrivningen, at udledningen i Odense i 2030 vil være på 491.000 tons CO2, hvis der ikke træffes nye politiske beslutninger. Denne fremskrivning er baseret på de allerede trufne beslutninger, herunder udfasning af kul hos Fjernvarme Fyn allerede i 2022. Skal vi nå helt i mål med klimaneutralitet i 2030, skal vi derfor have mere fart på udviklingen.

Ser man nærmere på, hvilke områder der står for de største udledninger, skiller særligt energi- og transportområdet sig ud. Samlet set stod energi- og transportområdet for 90 % af udledningerne i 2019 og forventes ligeledes at stå for knap 90 % af udledningerne i 2030. Med udfasningen af kul hos Fjernvarme Fyn falder energiområdets udledning dog. Det gør, at transportens andel af udledningerne i 2030 forventes at udgøre hele to tredjedele af Odenses udledning.

Fra vision til handleplan

Odense Byråd har med rammeaftalen "Klimaneutral 2030" sat et ambitiøst mål for klimaindsatsen i Odense.

I sommeren 2021 præsenterede Task Force Klimaneutral 2030 deres ti anbefalinger til, hvordan Odense bliver klimaneutral i 2030, herunder de nødvendige CO2-reduktioner fordelt på de store indsatsområder. Den politiske vision om klimaneutralitet i 2030 er fundamentet for denne handleplan, mens task forcens anbefalinger ligger til grund for, hvor vi forventer at finde de nødvendige CO2-reduktioner og niveauet herfor.

Med Klimahandleplan 2022 etablerer Odense Byråd drejebogen for, hvordan Odense opnår klimaneutralitet. Initiativerne fordeler sig på syv hovedretninger, som Odense vil arbejde med, for at reducere CO2-udledningen. Hovedretningerne er udstukket af rammeaftalen "Klimaneutral 2030", og fordelingen af reduktionerne under hovedretningerne følger anbefalingerne fra Task Force Klimaneutral 2030.

I en storby som Odense er det ikke realistisk at fjerne al CO2-udledning inden 2030. Derfor er det helt afgørende, at der både arbejdes på at reducere udledningen mest muligt og samtidigt iværksætte kompenserende tiltag. De definerede hovedretninger nedenfor indeholder begge disse aspekter.

Både initiativer, der fokuserer på at reducere udledningerne, samt initiativer, der har til formål at kompensere for den CO2-udledning, der fortsat vil være.

Klimavenlig energi

300.000
ton CO_2 årligt

Bærdygtig mobilitet

150.000
ton CO_2 årligt

Et grønnere Odense

20.000
ton CO_2 årligt

Øvrige

20.000
ton CO_2 årligt

Løbende justering og tilpasning

Klimahandleplan 2022 fungerer som en samlet drejebog, der angiver, hvordan vi i Odense realiserer ambitionen om CO2-neutralitet i 2030. Handleplanen indeholder de beslutninger, der skal træffes for at komme i mål og er dermed ikke et katalog over mulige handlinger, der kan igangsættes. Som helt centralt element indebærer planen, at vi løbende genbesøger, udvikler og reviderer planen for at opnå målsætningen.

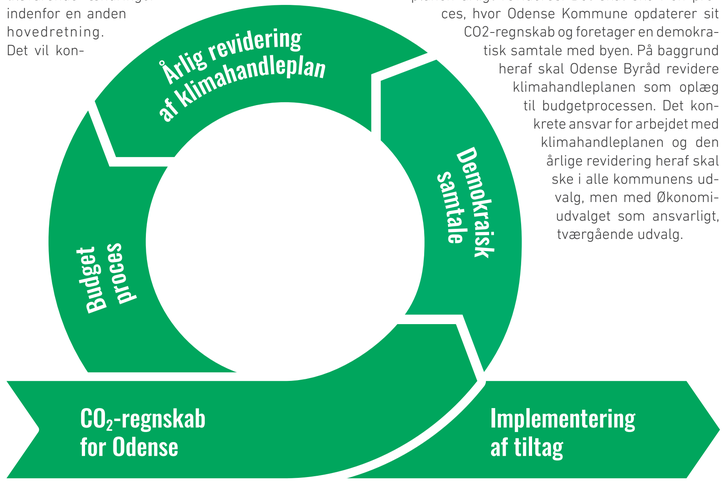
Ny viden og lovgivning, den teknologiske udvikling og inspiration fra resten af verden vil løbende give nye ideer, muligheder og perspektiver til klimaindsatsen i Odense. Derfor indeholder Klimahandleplan 2022 i nuværende form en række beslutninger vi tager nu og en række beslutninger vi bliver nødt til at træffe senere. Der er således tale om den første version af en dynamisk plan, der løbende skal udvikle sig og opdateres, indtil målet om klimaneutralitet er realiseret senest i 2030.

Handleplanen skal have fokus på omkostningseffektive virkemidler. Det betyder, at det i forbindelse med vedtagelse af initiativer under handleplanen skal tilstræbes, at indsatser skaber størst mulig CO2-effekt for pengene. Aftaleparterne anerkender i den forbindelse, at der kan være store usikkerheder om de enkelte indsatsers pris og effekt, og at der kan være andre hensyn som fx klimalederskab, der også skal tages i betragtning.

Centralt for handleplanen er, at aftaleparterne forpligter sig til at træffe de nødvendige beslutninger om CO2-reduktioner og -kompensationer for at opnå målet om klimaneutralitet. I udgangspunktet følger handleplanen task forcens anbefalinger for så vidt angår den forventede CO2-reduktion og -kompensation for hver hovedretning, jf. figur 5. Handleplanen anviser dermed, hvor der skal gennemføres reduktioner og kompenserende tiltag, samt det forventede niveau herfor. Aftaleparterne vil dog løbende og i takt med udvikling af handleplanen kunne justere de forventede reduktionsniveauer indenfor hver hovedretning.

Princippet vil i den forbindelse være, at ændringer indenfor én hovedretning kræver tilsvarende ændringer indenfor en anden hovedretning. Det vil konkret sige, at hvis CO2-reduktionerne på et område ikke lever op til det forventede niveau, skal der foretages tilsvarende, realistiske reduktioner eller kompensationer på andre områder for at sikre det samlede mål om neutralitet. Omvendt vil der kunne findes færre reduktioner indenfor andre hovedretninger, hvis reduktionen på et område overstiger det forventede.

For at sikre en løbende justering og tilpasning skal planen årligt revideres. Det skal ske i en proces, hvor Odense Kommune opdaterer sit CO2-regnskab og foretager en demokratisk samtale med byen. På baggrund heraf skal Odense Byråd revidere klimahandleplanen som oplæg til budgetprocessen. Det konkrete ansvar for arbejdet med klimahandleplanen og den årlige revidering heraf skal ske i alle kommunens udvalg, men med Økonomiudvalget som ansvarligt, tværgående udvalg.

1 KLIMAVENLIG ENERGI

Introduktion til hovedretning

Visionen i rammeaftalen "Klimaneutral 2030" er, at Odense som by skal være klimaneutral senest i 2030. Task Force Klimaneutral 2030 anbefalede, at Odense reducerer og kompenserer CO2-udledningen med samlet 300.000 ton CO2 årligt på energiområdet. Konkret anbefalede task forcen at etablere CO2-fangst for 200.000 ton og reducere udledningen fra energiproduktionen med 100.000 CO2-ton.

Odense Kommune sætter med den nye Klimahandleplan 2022 et mål om, at CO_2-udledningen fra energiområdet i Odense reduceres og kompenseres med samlet 300.000 ton frem mod 2030.

I 2019 udgjorde energiområdet næsten halvdelen af CO2-udledningen i Odense. Der er dog allerede truffet store beslutninger om fremtidens energiproduktion både nationalt og i Odense, som betyder, at energiens andel af CO2-udledningen i Odense vil falde markant de kommende år. Særligt udfasningen af kul hos Fjernvarme Fyn er en afgørende beslutning, der har væsentlig indflydelse på udvikling i CO2-udledningen i Odense. Herudover bidrager den nationale omstilling af energiproduktionen mod mere vedvarende energi også til en faldende udledning.

For at nå i mål med ambitionen om, at Odense som helhed skal være klimaneutral senest i 2030 er det dog nødvendigt med flere store beslutninger på energiområdet, der bidrager med CO2-reduktioner. Det er i den forbindelse helt nødvendigt at tage nye teknologiske løsninger i anvendelse, der kan skabe negative udledninger og dermed kompensere for CO_2-udledningen på andre områder.

1.1 CO2-FANGST

Byrådets ambition

Uanset hvor gode vi bliver til at omstille energiproduktionen, udnytte og reducere energiforbruget, så vil der også være brug for kompenserende tiltag. Nye teknologiske løsninger, der kan kompensere for udledningen på andre områder, skal derfor være et væsentligt og nødvendigt bidrag til, at Odense kommer i mål med ambitionen om klimaneutralitet senest i 2030.

CO2-fangst er en af de nye teknologiske løsninger, som Odense vil anvende for at kompensere for udledningen af CO2 på andre områder. Odense vil udforske de forskellige teknologiske løsninger og på den baggrund iværksætte den løsning for CO2-fangst og lagring, der giver bedst mening i Odenses kontekst.

Indsats

Odense Kommune skal i samarbejde med Fjernvarme Fyn analysere mulighederne for CO2-fangst i Odense med det formål at træffe politisk beslutning om, hvilke metoder til CO2-fangst og lagring der skal etableres i Odense.

CO2-fangst er på den ene side en velkendt teknologi, men indeholder samtidig en række ubekendte forhold, herunder storskala fangst, lagring og evt. bortskaffelse af den indfangede CO2. Det er derfor nødvendigt at analysere og afklare disse forhold, herunder samspillet med andre teknologier.

Analysen skal tage afsæt i, hvordan der kan etableres CO2-fangst i forbindelse med varmeproduktionen hos Fjernvarme Fyn.

Konkret skal analysen besvare følgende aspekter:

1. **Metode** – hvilke metoder findes for CO2-fangst, lagring/bortskaffelse i Odense, og hvordan spiller de sammen?
2. **CO2-potentiale** – hvor stor CO2-effekt kan der forventes ved CO2-fangst på varmeproduktionen samt andre metoder til CO2-fangst i samspil hermed?
3. **Økonomi** – hvad er omkostninger og finansieringsmuligheder ved CO2-fangst?
4. **Tidshorisont** – hvornår forventes CO2-fangst at kunne etableres hos Fjernvarme Fyn?
5. **Vækst** – hvilket vækst- og beskæftigelsespotentiale er forbundet med forskellige metoder til CO2-fangst og lagring.

I forbindelse med analysen skal Odense Kommune i samarbejde med Fjernvarme Fyn gå i dialog med øvrige relevante aktører i forhold til at analysere og afklare muligheder for andre teknologier for CO2-fangst og lagring. Herunder mulighederne for samarbejder med såvel nationale som internationale samarbejdspartnere.

Der skal på baggrund af analysearbejdet træffes politisk beslutning hurtigst muligt og senest i 2023 om, hvilke(n) teknologi(er) for CO2-fangst og lagring, som Odense Kommune skal understøtte arbejdet med og hvordan.

Forudsætningen for at CO2-fangsten kan konteres som negativ udledning i Odenses CO2 regnskab er, at affaldssorteringen sideløbende optimeres. Det skal ske ved, at mest mulig plast, tekstiler og andet udsorteres fra affaldsforbrændingen hos Fjernvarme Fyn.

Udsorteringen betyder, at varmeproduktionen i højere grad vil basere sig på biogent materiale, der konteres som CO2-neutralt i CO2-regnskabet. Etableres der i forlængelse heraf CO2-fangst på udledningen fra varmeproduktionen, vil denne fangst kunne registreres som negativ CO2-udledning.

CO2-potentiale
Analysearbejdet ift. muligheder for CO2-fangst indeholder ikke i sig selv et CO2-potentiale. Den efterfølgende valgte metode for CO2-fangst forventes at have et potentiale op mod 200.000 ton CO2 netto pr. år fra 2030.

Økonomi/Ressourcer
Analyseopgaven kræver faglige kompetencer, herunder tekniske, juridiske og processuelle kompetencer hos både Fjernvarme Fyn, By- og Kulturforvaltningen og Borgmesterforvaltningen. Der afsættes midler hertil som en del af den samlede pulje til Klimaneutral 2030.

Tidshorisont
Analysearbejdet skal igangsættes fra 2021. Effekt af CO2-fangst og lagring forventes først fra tidligst 2025 og frem.

Ansvarlig
Fjernvarme Fyn i samarbejde med Odense Kommune, Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen.

Nøgleaktører
Fjernvarme Fyn og andre private aktører, der arbejder med CO2-fangst og lagring. Odense Kommune skal blandt andet søge nationale og internationale partnerskaber for at udvikle og optimere mulighederne for CO2-fangst og lagring. Odense Kommune indgår konkret i en task force med andre fynske kommuner og Klimaministeriet om at afklare rammer for CO2-fangst og lagring.

Verdensmål

1.2 SOLCELLER

Byrådets ambition

Danmark er et foregangsland, når det kommer til udviklingen og produktionen af vedvarende energi. Den nationale grønne omstilling af energiproduktionen betyder, at den danske energiproduktion i 2030 næsten udelukkende forventes at bestå af vedvarende energi. Odense skal i den forbindelse bidrage til den grønne omstilling og tage aktivt klimalederskab samt prioritere områder i kommunen til produktion af vedvarende energi. Odenses geografi gør, at solceller er den mest oplagte form for vedvarende energi indenfor kommunegrænsen. Derfor skal kommunen spille en central rolle ift. at bestemme, hvordan arealer indenfor kommunegrænsen kan anvendes til opstilling af solceller.

Indsats

Udviklingen og udbredelsen af solceller i Odense Kommune skal ske i samspil mellem markedet og det offentlige. Markedet i form af private investorer, der investerer i solcelleanlæg i Odense, der kan bidrage til den grønne omstilling af energiproduktionen. Det offentlige som facilitator og myndighed, der sikrer sammenhæng mellem udbredelsen af solceller i Odense og den generelle byudvikling.

Indsatsen i dette initiativ består derfor i, at Odense Kommune skal understøtte opstillingen af solceller indenfor kommunegrænsen.

Odense Kommune kan understøtte opstillingen af solceller på flere niveauer både som myndighed og virksomhed. Fælles for Odense Kommunes indsats ift. solceller skal være, at udbredelsen skal tage afsæt i to hensyn. For det første skal der tages hensyn til effekt. Det kan være ift. udbredelse af større solcelleanlæg, så opstilling af solceller i Odense Kommune kan være økonomisk attraktivt for private investorer. For det andet skal der tages hensyn til kvalitet i byudviklingen. Det skal dermed sikres, at udbredelsen af solceller spiller sammen med den generelle byudvikling og ambitionen om, at Odense skal være Danmarks Grønneste Storby.

Konkret skal indsatsen med at understøtte udbredelsen af solceller bestå af følgende tre aspekter:

1. Private arealer og bygninger

For privatejede arealer har Odense Kommune ofte en myndighedsrolle ift. udnyttelsen af arealer til forskellige formål. I den forbindelse skal Odense Kommune med hensyn til kommuneplan og lokalplaner sikre rammer og mulighed for opsætning af solceller. Herudover skal Odense Kommune i myndighedsbehandlingen så vidt juridisk muligt understøtte og tilgodese mulighederne for at opstille solcelleanlæg. Indsatsen skal ske med afsæt i hensyn til både effektivitet og kvalitet i byudviklingen.

2. Kommunale arealer og bygninger

For kommunale arealer og bygninger skal Odense Kommune arbejde for at klarlægge og forbedre mulighederne for, at der kan opsættes solcelleanlæg, der kan bidrage til omstillingen af energiproduktionen i Odense.

Konkret skal Odense Kommune arbejde for, at de lovgivningsmæssige rammer og vilkår for solceller på kommunale bygninger forbedres. Dette arbejde skal ske dels gennem DK2020-samarbejdet, dels gennem diverse KL-samarbejder, hvor kommunerne samlet kan løfte perspektivet om at forbedre vilkår for solceller på kommunale bygninger.

3. Afdække muligheder for andre måder at integrere solceller på

Der skal undersøges og afdækkes, hvilke andre muligheder der kan være for at integrere solceller både i forbindelse med markanlæg og i bygningsmassen. Det skal i den forbindelse afdækkes, hvordan solceller kan integreres uden at modvirke andre strategiske mål om kvalitet i byudviklingen og udviklingen af en grønnere by.

CO2-potentiale
Den nationale grønne omstilling til vedvarende energi forventes frem mod 2030 at betyde en CO2-reduktion på ca. 80.000 ton CO2 årligt i Odense.

Opstillingen af solceller vil ikke i sig selv kunne generere en CO2-reduktion på 80.000 ton CO2, men det skal være Odenses bidrag til den grønne omstilling af energiproduktionen.

Økonomi/Ressourcer
Indsatsen kræver tekniske, juridiske og processuelle kompetencer. Der afsættes midler hertil som en del af den samlede pulje til Klimaneutral 2030.

Tidshorisont
Initiativet kan igangsættes fra 2022 og forventes at kunne få effekt fra 2022.

Ansvarlig
Odense Kommune, By- og Kulturforvaltningen.

Nøgleaktører
DK2020-samarbejdet og KL.

Verdensmål

2 BÆREDYGTIG MOBILITET

Introduktion til hovedretning

Visionen i rammeaftalen "Klimaneutral 2030" er, at Odense som by skal være klimaneutral senest i 2030. Task Force Klimaneutral 2030 anbefalede, at Odense reducerer CO2-udledningen med samlet 150.000 ton CO2 årligt på transportområdet. Konkret anbefalede task forcen at etablere nulemissionszoner senest i 2030 og en trafikplan for Odense, der fremmer aktiv og grøn transportadfærd. Odense Kommune sætter med Klimahandleplan 2022 et mål om, at CO2-udledningen fra transportområdet i Odense reduceres med samlet 150.000 ton frem mod 2030.

I 2019 udgjorde transporten knap halvdelen af Odenses CO2-udledning. Frem mod 2030 forventer Odense Kommune, at antallet af personbiler i Odense stiger fra ca. 80.000 til ca. 98.000. Som følge af den nationale omstilling til vedvarende energi vil udledningen fra energiområdet falde. Tilsammen betyder det, at transporten i 2030 vil udgøre langt størstedelen af Odenses CO2-udledning. Odense Kommune har reelt mulighed for at påvirke ca. 80 procent af CO2-udledningen fra trafikken i Odense, da de resterende ca. 20 procent stammer fra gennemkørende trafik (primært motorvejstrafik).

At reducere CO2-udledningen fra trafikken i Odense med 150.000 ton frem mod 2030 svarer til, at den samlede fossile vejtrafik i Odense reduceres med 57 procent. Eller ca. 2,5 mio. færre kørte km i døgnet fra fossile køretøjer. Det kræver både en grøn omstilling af drivmidler i transporten samt ændringer i odenseanernes transportvaner, så færre bruger bilen og flere cykler, går eller anvender bus og letbane. Denne ændring skal dels ske ved ændringer i den fysiske planlægning af byen, og dels gennem adfærdstiltag, der fremmer mere klimavenlig transportadfærd.

Dette skal ske med vedtagelsen af én samlet ny grøn mobilitetsplan for Odense, der fremmer aktiv og grøn transport samt erstatter eksisterende planer for trafik og mobilitet i Odense.

Planen skal indeholde tiltag og initiativer, der tilsammen sikrer, at vi når i mål med en reduktion af CO2-udledningen fra trafikken på 150.000 ton CO2 i 2030.

En ny grøn mobilitetsplan skal bygge på følgende principper:

- Flere skal gå og cykle
- Flere skal benytte den kollektive transport i Odense
- Flere nulemissionskøretøjer i Odense
- Byen skal være levende og fungere
- Vi skal have mest CO2-reduktion for investeringerne, og planen skal sikre en reduktion i CO2-udledningen fra trafikken på 150.000 ton senest i 2030.

I forbindelse med vedtagelse af en ny grøn mobilitetsplan skal det vurderes, hvordan initiativerne konkret udmøntes i forhold til effekterne af forskellige virkemidler. Men vi ved allerede nu, at vi under alle omstændigheder skal have reduceret antallet af bilture i Odense og øget andelen af ture til fods, på cykel og med kollektiv transport.

Planen skal inkludere alle indsatserne beskrevet nedenfor, men flere af indsatserne kan allerede nu sættes i gang og behøver ikke afvente planen. Derfor sætter vi allerede nu gang i investeringerne i en bedre kollektiv transport og med at øge andelen af aktive ture til fods og på cykel. Det er vi nødt til for at nå målet om en reduktion i CO2-udledningen på 150.000 ton CO2 senest i 2030.

2.1 EN NY GRØN MOBILITETSPLAN FOR ODENSE

Byrådets ambition

Odense Byråd vil reducere CO2-udledningen fra trafikken med minimum 150.000 ton CO2 senest i 2030. Odense vokser, og flere mennesker skal sikres ren luft og mindre støj, hvor de bor og opholder sig.

Samtidig skal odenseanerne have en mobilitet, der fungerer i hverdagen, og som understøtter det sunde og bæredygtige valg. Det kræver både mental omstilling, og at vi i Odense Byråd tager modige beslutninger.

Indsats

Indsatsen betyder, at Odense Kommune sætter gang i at udarbejde en ny grøn mobilitetsplan for Odense. En ny grøn mobilitetsplan skal fremme grøn og aktiv transport og arbejde for et hierarki i byen, hvor gang, cykel og kollektiv transport prioriteres over biltrafikken i trafikafviklingen. Som del af udarbejdelsen af planen skal der vedtages delmål i hhv. 2023, 2025 og 2027 for at nå reduktionen på 150.000 ton CO2 fra trafikken senest i 2030.

En ny grøn mobilitetsplan skal sikre, at Odense fortsat er en attraktiv og levende storby i vækst, hvor det er nemt at få hverdagen til at fungere for både borgere, erhvervsdrivende og besøgende. Det skal bl.a. ske ved at udnytte de muligheder, en grøn omstilling af byens mobilitet giver.

En ny grøn mobilitetsplan skal sikre:

- En reduktion i CO2-udledning fra trafikken med 150.000 ton CO2 årligt fra 2030.
- At Odense indrettes som en klimavenlig og bæredygtig by. Analyser og strategiske beslutninger om, hvordan vi udnytter arealerne i kommunen skal sikre en optimering mellem transport og mobilitet, den grønne by og byfortætning.
- En ny grøn mobilitetsplan skal rammesætte et mobilitetshierarki, der fremmer kollektiv trafik, cykel og gang, så dette er det hurtigste og mest attraktive transportvalg i hverdagslogistikken.
- At det er nemt at bo i og pendle til og fra Odense uden at eje en bil.
- Brugen af personbiler skal gøres smartere og mere klimavenlig gennem delebilsløsninger, samkørsel og grønne nulemissions drivmidler.
- Den bæredygtige trafik skal prioriteres over fossil biltrafik fx gennem trafikøer, nulemissionszoner, parkeringsudbud mv. I forberedelserne til en ny grøn mobilitetsplan skal der derfor gennemføres analyser af potentialet for disse løsninger.

En ny grøn mobilitetsplan er i samspil med klimavenlig byplanlægning et helt centralt element i at nå klimaneutral 2030. En ny grøn mobilitetsplan skal derfor indeholde en reduktionssti frem til 2030, der sikrer en reduktion i CO2- udledningen fra trafikken på 150.000 ton CO2.

Den nye grønne mobilitetsplan skal samtidig erstatte eksisterende planer i kommunen for trafik og mobilitet, så det sikres at trafikplanlægningen fremadrettet sker med fokus på prioritering af grøn og aktiv transport. Den nye grønne mobilitetsplan skal være klar til politisk vedtagelse hurtigst muligt og senest i første halvår af 2023, så der kan afsættes midler til indsatser i budget 2024. Det vil kræve bred involvering af borgere, erhvervsliv og øvrige interessenter i 2022 samt politiske drøftelser, som ligeledes påbegyndes i 2022.

Frem mod vedtagelse af en ny grøn mobilitetsplan fortsætter allerede eksisterende strategier og handleplaner indenfor mobilitetsområdet. Her er det forligspartiernes ønske, at der prioriteres initiativer, der understøtter den bæredygtige og klimavenlige mobilitet i Odense.

CO2-potentiale

En ny grøn mobilitetsplan for Odense skal sikre, at CO2-udledningen fra trafikken reduceres med 150.000 ton CO2 pr. år. En ny grøn mobilitetsplan skal i sig selv sikre en reduktion på 150.000 ton CO2, men dette kan ikke lykkes uden de øvrigt beskrevne indsatser nedenfor med fokus på bedre kollektiv trafik, kampagner med fokus på ændring af vores transportvaner mv. Disse skal indgå i den kommende grønne mobilitetsplan, men bør allerede nu igangsættes.

For at nå en reduktion af CO2-udledningen fra trafikken på 150.000 ton CO2 kræver det eksempelvis, at den fossile vejtrafik i Odense reduceres med 57%. Det svarer til, at fossile køretøjer i 2030 skal køre 2,5 mio. km. færre i Odense om dagen. Omstilling til nulemissionskøretøjer som elbiler og CO2-neutrale drivmidler som f.eks. brint er ikke nok i sig selv. Det kræver også, at der flyttes ture (kørte km) fra fossildrevne biler til gang, cykel og kollektiv trafik, så mængden af biltrafik reduceres i Odense.

Økonomi/Ressourcer

Udarbejdelsen af en ny grøn mobilitetsplan kræver en række faglige kompetencer, herunder tekniske, juridiske og processuelle kompetencer.
Der afsættes midler hertil som en del af den samlede pulje til Klimaneutral 2030.

Økonomien er kun til udarbejdelse af en ny grøn mobilitetsplan for Odense, som vil være en masterplan for trafikafvikling og mobilitet i Odense. Efter planens vedtagelse må der forventes omfattende anlægsudgifter til ændring af vejprofiler, prioritering af bæredygtige mobilitetsformer mv.

Tidshorisont

2022-2023

Ansvarlig

Odense Kommune, By- og Kulturforvaltningen og Borgmesterforvaltningen. Politisk behandling i BKU og ØU som del af klimaneutral 2030.

Nøgleaktører

En ny grøn mobilitetsplan skal udarbejdes på baggrund af en omfattende demokratisk samtale med byen og byens aktører herunder erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner, transportoperatører (FynBus, fragtfirmaer, taxaselskaber), interesseorganisationer og byens borgere.

Verdensmål

3 ET GRØNNERE ODENSE

Introduktion til hovedretning

Visionen i rammeaftalen "Klimaneutral 2030" er, at Odense som by skal være klimaneutral senest i 2030. Task Force Klimaneutral 2030 anbefalede, at Odense øger CO2-optaget i naturen med samlet 20.000 ton CO2 årligt. Konkret anbefalede task forcen at maksimere CO2-optaget gennem skovrejsning, udtagning af lavbundsjord og ålegræs i Odense Fjord.

Odense Kommune sætter med Klimahandleplan 2022 et mål om, at CO2-optaget fra naturen i Odense øges med samlet 20.000 ton frem mod 2030.

Odense skal være en grøn og levevenlig by, hvor vi bygger videre på Odenses grønne identitet og skaber Danmarks grønneste storby. Det grønne bidrager til en flottere by, bedre fysisk og mental sundhed for borgerne, der understøtter udviklingen af gode fællesskaber og beskytter biodiversiteten.

Ambitionen om at være Danmarks grønneste storby spiller sammen med målsætningen om at være klimaneutral senest i 2030. Naturen rummer i sig selv muligheder for at optage CO2 i form af såkaldte naturbaserede løsninger. De rigtige naturbaserede løsninger – fx bevarelse og genopretning af moser og etablering af naturlige skove – kan både imødegå klimaforandringer og beskytte biodiversitet på én og samme tid. Det er derfor et helt oplagt redskab i den grønne omstilling.

Indsatserne under Et Grønnere Odense skal derfor sikre, at meget af den udledte CO2 fra andre sektorer optages og lagres i træer og planter, og dermed kompenserer for udledninger andre steder i byen. Samtidig skal indsatserne være med til at gøre Odense grønnere og øge biodiversiteten og forbedre miljøet. Et grønnere Odense er også en by, hvor det er attraktivt at opholde sig og færdes mere til fods og på cykel.

3.1 MERE SKOV I ODENSE

Byrådets ambition

Odense vil være Danmarks grønneste storby og fordoble sit natur- og skovareal fra 2009 til 2030. Visionen er at danne en grøn skovring om Odense. Skovene skal etableres under hensyn til tilgængelighed for odenseanerne, biodiversitet og drikkevandsinteresser. På den måde kan skovene også fungere som grundvandsbeskyttelse.

Indsats

Odense Byråd ønsker, at der frem mod 2030 foretages markante investeringer i ny skov i eller i tilknytning til kommuneplanens grøn-blå-struktur. Skovene skal bidrage til et sammenhængende naturområde omkring Odense. Den konkrete placering skal afdækkes under hensyntagen til muligheden for at erhverve jord, der er egnet til skovrejsning.

Herudover skal placeringen afstemmes med bystrategien og herunder byudviklingsmodellen. Forligspartierne ønsker, at der årligt tages stilling til, om der opstår nye muligheder for skovrejsning, der kan skabe CO2-reduktioner, herunder om dette kan ske ved hjælp af ekstern finansiering.

CO2-potentiale
CO2-reduktion ved eksempelvis 200 ha skovrejsning:
år 0-10: 1900 ton CO2/år.
år 10-20: 4600 ton CO2/år.

Økonomi/Ressourcer
Et priseksempel er, at 200 ha skov anslås at koste 61 mio. kr. ved kommunal egenfinansiering.

Indsatsen kræver dels faglige og processuelle kompetencer til planlægning og udførelse, dels ressourcer til skovrejsning. Der afsættes midler hertil som en del af den samlede pulje til Klimaneutral 2030.

Tidshorisont
2022-2030

Ansvarlig
Odense Kommune, By- og Kulturforvaltningen.

Nøgleaktører
Vandcenter Syd, hvis ny skov rejses på steder, hvor der er interesse i at beskytte grundvandet. Herudover undersøges yderligere finansieringskilder til skovrejsning, eksempelvis nationale puljer og fondsfinansiering.

Verdensmål

3.2 UDTAGNING AF LAVBUNDSJORDE

Byrådets ambition

Odense Kommune vil arbejde aktivt for at udtage mest muligt lavbundsjord med henblik på at reducere udledningen af CO2. Lavbundsjord indeholder rigtig meget kulstof, der ved udtagning af produktion fastholdes i jorden i stedet for at blive sendt ud i atmosfæren.

På den måde bidrager udtagning af lavbundsjorde til at reducere CO2-udledningen. Det er et vigtigt og omkostningseffektivt klimavirkemiddel, der samtidig understøtter biodiversitet.

Indsats

Odense Kommune skal opsøge initiativer, tilskud og puljer fra nationalt hold og udnytte de muligheder, der opstår i forbindelse med en national strategi for den grønne omstilling af landbruget. I Odense Kommune er der ca. 50 ha egnet lavbundsjord, der potentielt kan udtages af produktion med tilskud fra nationale puljer.

Herudover skal Odense Kommune kortlægge mulighederne for, at der kan udtages yderligere lavbundsjord, dels i de arealer, som kommunen ejer, men på nuværende tidspunkt er bortforpagtet, dels i relevante private arealer. Udtagelse af disse arealer kan være forbundet med yderligere omkostninger.

CO2-potentiale
500 ton CO2 pr. år.

Økonomi/Ressourcer
Indsatsen kræver tekniske, juridiske og processuelle kompetencer til udpegning af jorde, samt planlægning og udførelse af udtagningen.

Der afsættes midler hertil som en del af den samlede pulje til Klimaneutral 2030. Omkostninger til udtagning af jorde forventes finansieret af nationale puljer.

Tidshorisont
2022-2023. Kortlægningen af muligheder skal være tilvejebragt i 2022, så de første beslutninger kan træffes i Klimahandleplan 2023.

Ansvarlig
Odense Kommune, By- og Kulturforvaltningen.

Nøgleaktører
Lodsejere/landmænd med egnet lavbundsjord.
Miljøministeriet.

Verdensmål

3.3 ÅLEGRÆS LANGS ODENSE FJORD

Byrådets ambition

Odense Kommune skal udvikle og udnytte potentialet i optag og lagring af CO2 med ålegræs. Ålegræs er ikke kun en potentiel kilde til CO2-reduktioner, men har også meget stor betydning for vandmiljø og fugle i Odense Fjord.

Mange gode ålegræsområder i Odense Fjord er i de seneste årtier desværre forsvundet, og kun en meget lille del af den oprindelige ålegræsbestand er tilbage. Derfor vil Odense Kommune støtte udredelsen af ålegræs i Odense Fjord til gavn for både klima, havmiljø og biodiversitet.

Indsats

Odense Kommune skal følge eksisterende forsøg med udbredelse af ålegræs, herunder særligt erfaringerne fra Odense Fjord, og på den baggrund aktivt prioritere og støtte yderligere udbredelse af ålegræs i og omkring Odense.

I denne indsats skal Odense Kommune derfor indgå i aktivt partnerskab med eksempelvis Syddansk Universitet, Kerteminde og Nordfyns Kommune for at undersøge potentialer og økonomisk behov ved større udbredelse af ålegræs. Beslutning om ålegræs skal træffes hurtigst muligt.

Odense Byråd anerkender det store arbejde, som er iværksat af Odense Fjord Samarbejdet, der er etableret for at forbedre vandmiljøet i Odense Fjord.

Odense Byråd vil bidrage aktivt til dette arbejde og indgå i partnerskab om en mere bæredygtig og klimavenlig fjord.

CO2-potentiale
For ålegræs vurderes det, at der er et potentiale på ca. 6.000 – 10.000 ton CO2 pr. år voksende frem mod 2030. Det konkrete potentiale for udbredelse, herunder vækstbetingelser, skal kortlægges sammen med faglige eksperter og øvrige relevante kommuner.

Økonomi/Ressourcer
Indsatsen kræver faglige, juridiske og processuelle kompetencer til planlægning og udførelse, der skal ske i samarbejde med faglige eksperter på Syddansk Universitet.

Der afsættes midler hertil som en del af den samlede pulje til Klimaneutral 2030.

Tidshorisont
2022-2025

Ansvarlig
Odense Kommune, By- og Kulturforvaltningen.

Nøgleaktører
Syddansk Universitet, Kerteminde Kommune og Nordfyns Kommune. Herudover Odense Fjord Samarbejdet (bestående af Centrovice, Seges, Danmarks Naturfredningsforening, Fjernvarme Fyn, Odense Havn A/S, Odense Renovation, Vandcenter Syd, Syddansk Universitet, Faaborg-Midtfyn Kommune og Odense Kommune).

Verdensmål

4 ODENSE KOMMUNE SOM VIRKSOMHED

Introduktion til hovedretning

Visionen i rammeaftalen "Klimaneutral 2030" er, at Odense som by skal være klimaneutral senest i 2030. Task Force Klimaneutral 2030 anbefalede, at Odense øger CO2-optaget i naturen med samlet 20.000 ton CO2 årligt. Konkret anbefalede task forcen at maksimere CO2-optaget gennem skovrejsning, udtagning af lavbundsjord og ålegræs i Odense Fjord.

Odense Kommune sætter med Klimahandleplan 2022 et mål om, at CO2-optaget fra naturen i Odense øges med samlet 20.000 ton frem mod 2030.

Odense skal være en grøn og levevenlig by, hvor vi bygger videre på Odenses grønne identitet og skaber Danmarks grønneste storby. Det grønne bidrager til en flottere by, bedre fysisk og mental sundhed for borgerne, der understøtter udviklingen af gode fællesskaber og beskytter biodiversiteten.

Ambitionen om at være Danmarks grønneste storby spiller sammen med målsætningen om at være klimaneutral senest i 2030. Naturen rummer i sig selv muligheder for at optage CO2 i form af såkaldte naturbaserede løsninger. De rigtige naturbaserede løsninger – fx bevarelse og genopretning af moser og etablering af naturlige skove – kan både imødegå klimaforandringer og beskytte biodiversitet på én og samme tid. Det er derfor et helt oplagt redskab i den grønne omstilling.

Indsatserne under Et Grønnere Odense skal derfor sikre, at meget af den udledte CO2 fra andre sektorer optages og lagres i træer og planter, og dermed kompenserer for udledninger andre steder i byen. Samtidig skal indsatserne være med til at gøre Odense grønnere og øge biodiversiteten og forbedre miljøet. Et grønnere Odense er også en by, hvor det er attraktivt at opholde sig og færdes mere til fods og på cykel.

4.1 ORGANISATORISK FINANSIERING AF KLIMAINDSATSEN

Byrådets ambition

Rejsen mod en klimaneutral by kræver et kontinuerligt og vedholdende fokus – både politisk og administrativt. Ambitioner, indsatser og samarbejder skal koordineres og løbende justeres. Det er derfor helt afgørende, at indsatsen forankres organisatorisk, og at der prioriteres ressourcer til understøttelse af opgaven.

Indsats

Den kommunale forvaltning skal sikre den mest effektive organisering af arbejdet med klimaindsatsen i Odense Kommune. Derfor skal den kommunale forvaltning udarbejde et servicetjek af den samlede organisering af klimaområdet i kommunen. Dette servicetjek gælder såvel det politiske som den administrative organisering af klimaområdet i Odense Kommune.

Hertil skal Odense Kommune etablere et klimasekretariat, der har til opgave at drive, koordinere og monitorere den samlede klimaindsats. Klimasekretariatet skal stå for det løbende arbejde med opfølgning og opdatering af den nye klimahandleplan og Odenses klimaregnskab. I forlængelse heraf skal klimasekretariatet udarbejde et oplæg til, hvordan klimaindsatsen kan indarbejdes i Odense Kommunes eksisterende effektmål.

Sekretariatets formål er at sikre fremdrift i forhold til Odense Kommunes mål og ambitioner for klimaet.

Sekretariatet skal i den forbindelse inspirere til handling, understøtte udvikling og fungere som faciliterende partner for private, erhvervsliv og civilsamfund om klimavenlige løsninger. Der skal ansættes en klimachef til at stå i spidsen for Odenses klimaindsats.

I forbindelse med klimasekretariatet etableres en igangsættelsespulje, der kan finansiere pilotprojekter, klimasekretariatet, rådgivning og sparring, borger- og erhvervsrettede aktiviteter, undersøgelser og analyser i relation til klimahandleplanen.

Heri ligger også opbyggelsen af relevante kompetencer i såvel sekretariat som i den øvrige del af den kommunale forvaltning.

CO2-potentiale
Indsatsen påvirker de øvrige indsatser i denne aftale, men har ikke selv direkte CO2-påvirkning.

Økonomi/Ressourcer
Der afsættes en samlet pulje på 50 mio. kr. i 2022. Den nærmere beskrivelse af finansieringen for Klimahandleplanen findes i afsnittet "Finansiering" i forlængelse af initiativerne.

Tidshorisont
2022-2030

Ansvarlig
Odense Kommune, Borgmesterforvaltningen.

Verdensmål

5 CIRKULÆR TÆNKNING

Introduktion til hovedretning

Visionen i rammeaftalen "Klimaneutral 2030" er, at Odense som by skal være klimaneutral senest i 2030. Task Force Klimaneutral 2030 anbefalede, at Odense reducerer CO2-udledningen med 20.000 ton CO2 årligt tilsammen gennem Odense Kommunes egne aktiviteter og en række tiltag, eksempelvis udledning fra spildevand, landbrug og erhverv.

En del af dette handler om en mere cirkulær tænkning i Odense. Konkret skal vi blive endnu bedre til at være innovative og finde nye veje, så vi udnytter vores ressourcer endnu bedre. Den cirkulære tænkning omfatter hele forbrugskæden og handler om, at vi som organisationer, virksomheder og forbrugere udnytter værdifulde ressourcer langt bedre, end vi gør i dag. Lige fra råvarer, der genanvendes til produktion med mindre spild, til øget genbrug og reparationer, der forlænger de færdige produkters levetid.

Sammen med hele Odense skal vi være bedre til at tænke ressourcer i et cirkulært perspektiv. Den cirkulære tænkning skal derfor være en del af det videre arbejde med Klimaneutral 2030 og arbejdet med at skabe en mere bæredygtig by.

5.1 CIRKULÆR RESSOURCE HUB

Byrådets ambition

Odense skal være internationalt kendt som en Cirkulær Ressource Hub, hvor kommune, forskning, erhverv og civilsamfund sammen laver en lokalt forankret cirkulær omstilling med ressourcebevidst adfærd og ressourceeffektivitet som omdrejningspunkt.

Med den cirkulære ressource hub som paraply, vil vi sammen med byens interesserede aktører – lige fra den enkelte borger til virksomheder, uddannelsesinstitutioner og offentlige organisationer – skabe et samlingspunkt for en cirkulær bevægelse. Det skal ske ved at facilitere og understøtte initiativer, der kan inspirere og give os indsigt og viden om, hvordan vi alle kan være med til at redde flere ressourcer – og samtidig reducere klimaaftrykket.

Indsats

Indsatsen tager udgangspunkt i et affaldshierarki, hvor højeste prioritet er at reducere ressourceforbruget efterfulgt af et fokus på genbrug, genanvendelse osv. Konkret skal hubben arbejde med temaer som fx emballage, elektronik, tekstiler, byggeri, fødevarer m.m.

Under projektet kan der iværksættes samarbejder i erhvervslivet på tværs af værdikæder. Events som fx Repair Cafe, dele- og byttemarkeder, deleøkonomi, læring og videndeling i forhold til konkrete koncepter og prototyper, branding af Odense som cirkulær by herunder at fremme erhvervsturisme til Odense, innovativt kommunalt indkøb fx gennem cirkulære indkøbsmodeller og i udbud af bygge- og anlægsprojekter og meget mere.

Projektet har et væsentligt udviklingspotentiale i forhold til den fælles fynske vision "FYN 2030 Sammen om en bæredygtig fremtid" og vil desuden være et markant bidrag til verdensmålsindsatsen. I den globale opgørelse over alle landes status på verdensmålene ligger Danmark som næstbedst i verden. Men Danmark halter dog væsentligt bagud på tre verdensmål heriblandt Verdensmål 12: Ansvarligt forbrug og produktion, som netop handler om cirkulær tænkning.

CO2-potentiale
Primært scope 3 potentiale.

Økonomi/Ressourcer
Indsatsen kræver faglige kompetencer, herunder tekniske, juridiske og processuelle kompetencer. Der afsættes midler hertil som en del af den samlede pulje til Klimaneutral 2030.

Tidshorisont
Handlingen kræver en projektudvikling og konkretisering før implementering/igangsættelse.

Ansvarlig
Odense Kommune, Borgmesterforvaltningen.

Nøgleaktører
Odense Kommune og Odense Renovation i samarbejde med den odenseansk forskning, uddannelse, erhverv, civilsamfund, NGO m.fl.

Verdensmål

5.2 MINDRE AFFALD

Byrådets ambition

Vi skal i Odense som by reducere klimaaftrykket fra vores affald. Det betyder, at vi i højere grad skal forebygge, reducere, sortere og genanvende det affald, vi producerer, så mindre affald ender på affaldsforbrændingen. Det vil både reducere CO2-udledningen og udledning af andre miljø- og sundhedsskadelige stoffer.

Indsats

Igennem et stærkt samarbejde med Odense Renovation skal der ovenpå affaldsplanen udarbejdes en plan for, hvordan Odense forebygger, reducerer, sorterer og genanvender en større andel af affaldet. Planen skal dels minimere mængden af affald, dels sikre, at mindre affald brændes af, så CO2-udledningen fra affald reduceres mest muligt.

CO2-potentiale
Skal afklares.

Økonomi/Ressourcer
Indsatsen kræver faglige kompetencer, herunder tekniske, juridiske og processuelle kompetencer.

Der afsættes midler hertil som en del af den samlede pulje til Klimaneutral 2030.

Tidshorisont
2022

Ansvarlig
Odense Kommune, By- og Kulturforvaltningen.

Nøgleaktører
Odense Renovation.

Verdensmål

6 KLIMAVENLIG ADFÆRD

Introduktion til hovedretning

Visionen i rammeaftalen "Klimaneutral 2030" er, at Odense som by skal være klimaneutral senest i 2030. Task Force Klimaneutral 2030 anbefalede, at Odense reducerer CO2-udledningen med 20.000 ton CO2 årligt tilsammen gennem Odense Kommunes egne aktiviteter og en række tiltag, eksempelvis udledning fra spildevand, landbrug og erhverv.

Vi har i Danmark et højt forbrugsbaseret klimaaftryk blandt andet på grund af vores høje levestandard. Det forbrugsbaserede klimaaftryk indgår ikke i Odenses nuværende CO2-regnskab, der i overensstemmelse med FN's klimaaftale er afgrænset til de direkte udledninger fra kilder i kommunen (scope 1) og fra forbruget af el og varme i kommunen (scope 2).

Langt de fleste varer, som odenseanerne køber og forbruger, er dog ikke dyrket eller produceret i Odense Kommune og tæller derfor ikke med i Odenses CO2-regnskab. Udledningerne udenfor bygrænsen, som skyldes forbrug og aktivitet indenfor bygrænsen, defineres gennem det, man kalder scope 3, og udgør en væsentlig andel af de samlede CO2-udledninger i verden.

At skabe blivende forandringer for kommende generationer kræver en ny måde at tænke forbrug på. Derfor skal vi i Odense i dialog om, hvordan vi hver især kan ændre vores forbrug og ændre den måde, vi agerer som forbrugere. Vi skal arbejde med et dannelsesperspektiv ift. vores adfærd og forsøge at gøre det let at træffe de rigtige klimavalg. Vi ved, at borgerne og virksomhederne allerede i dag har et stort engagement på denne dagsorden. Den dagsorden skal vi som kommune understøtte og fremme.

Ændret forbrug af normale forbrugsgoder er ikke noget, der umiddelbart kan spores direkte i vores nuværende CO2-regnskab. Det betyder ikke, at vi ikke skal gøre noget ved dén underliggende udfordring, at vores forbrugsmønstre udfordrer ressourcerne og belaster klimaet. Odense Kommune skal derimod være med til at sætte det forbrugsbaserede klimaaftryk på dagsordenen og gøre en endnu større forskel for en mere klimavenlig og bæredygtig fremtid. På sigt bliver det derfor afgørende, at der arbejdes med odenseanernes adfærd og generelle forbrugsmønstre.

6.1 ”KLIMABOX 2030”

Byrådets ambition

Odense Kommune vil synliggøre den grønne dagsorden. Gennem borgerinddragelse og samskabelse vil Odense Kommune inspirere og motivere odenseanerne til flere klimavenlige valg i hverdagen.

Inspireret af erfaringerne fra den røde infoboks om "Fra Gade til By"-projektet vil Odense skabe et synligt og grønt samlingssted, hvor borgere og virksomheder kan søge viden om Klimaneutral 2030.

Samlingsstedet skal både indholdsmæssigt og visuelt fungere som epicenter for den grønne omstilling og Odenses ambition om klimaneutralitet 2030.

Derfor er det også en ambition, at "Klimaboxen" kan være med til at påvirke en samlet bevægelse, hvor odenseanerne får en større bevidsthed og viden om egne og andres valg.

Indsats

Odense Kommune etablerer et klimahus "KlimaBox2030" – et grønt samlingssted og informationshus, der skal folde visionen om den klimaneutrale by ud.

"Klimaboxen" skal huse kommunens klimasekretariat og være omdrejningspunkt for kommunens klimaindsats, herunder borgerinddragelse og samskabelse, udvikling af klimavenlige aktiviteter, engagement og inddragelse af byens borgere og erhvervsliv.

CO2-potentiale
Primært scope 3 potentiale.

Økonomi/Ressourcer
Indsatsen kræver kommunikative, juridiske og processuelle kompetencer. Der afsættes midler hertil som en del af den samlede pulje til Klimaneutral 2030.

Tidshorisont
2022-2023

Ansvarlig
Odense Kommune, Borgmesterforvaltningen.

Verdensmål

6.2 KORTLÆGNING AF KLIMAAFTRYK

Byrådets ambition

Odense Kommune skal tage klimalederskab og iværksætte tiltag, der kan reducere CO2-udledninger i det forbrugsbaserede klimaaftryk.

I første omgang skal kommunen gå forrest og sætte fokus på kommunens egen udledning indenfor scope 3 med henblik på at skabe opmærksomhed og inspirere odenseanerne og de odenseanske virksomheder til handling.

Indsats

Odense Kommune skal kortlægge Odenses klimaftryk indenfor scope 3 og løbende monitorere udviklingen heri, herunder med særligt fokus på kommunens egen udledning.

Odense Kommune skal iværksætte konkrete initiativer, der reducerer kommunens udledning indenfor scope 3, herunder fx indkøb og forbrug af elektronik, madvarer og transport.

Odense Kommune skal indgå grønne klimapartnerskaber, hvor der også er fokus på at reducere udledningen indenfor scope 3.

CO2-potentiale
Primært scope 3 potentiale.

Økonomi/Ressourcer
Indsatsen kræver kommunikative, juridiske og processuelle kompetencer. Der afsættes midler hertil som en del af den samlede pulje til Klimaneutral 2030.

Tidshorisont
2022-2023

Ansvarlig
Odense Kommune, Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen.

Nøgleaktører
Concito.

Verdensmål

7 PARTNER-SKABER

Introduktion til hovedretning

Visionen i rammeaftalen "Klimaneutral 2030" er, at Odense som by skal være klimaneutral senest i 2030. Task Force Klimaneutral 2030 anbefalede, at Odense reducerer CO2-udledningen med 20.000 ton CO2 årligt tilsammen gennem Odense Kommunes egne aktiviteter og en række tiltag, eksempelvis udledning fra spildevand, landbrug og erhverv.

Vi har i Danmark et højt forbrugsbaseret klimaaftryk blandt andet på grund af vores høje levestandard. Det forbrugsbaserede klimaaftryk indgår ikke i Odenses nuværende CO2-regnskab, der i overensstemmelse med FN's klimaaftale er afgrænset til de direkte udledninger fra kilder i kommunen (scope 1) og fra forbruget af el og varme i kommunen (scope 2).Langt de fleste varer, som odenseanerne køber og forbruger, er dog ikke dyrket eller produceret i Odense Kommune og tæller derfor ikke med i Odenses CO2-regnskab. Udledningerne udenfor bygrænsen, som skyldes forbrug og aktivitet indenfor bygrænsen, defineres gennem det, man kalder scope 3, og udgør en væsentlig andel af de samlede CO2-udledninger i verden.

At skabe blivende forandringer for kommende generationer kræver en ny måde at tænke forbrug på. Derfor skal vi i Odense i dialog om, hvordan vi hver især kan ændre vores forbrug og ændre den måde, vi agerer som forbrugere. Vi skal arbejde med et dannelsesperspektiv ift. vores adfærd og forsøge at gøre det let at træffe de rigtige klimavalg. Vi ved, at borgerne og virksomhederne allerede i dag har et stort engagement på denne dagsorden. Den dagsorden skal vi som kommune understøtte og fremme. Ændret forbrug af normale forbrugsgoder er ikke noget, der umiddelbart kan spores direkte i vores nuværende CO2-regnskab. Det betyder ikke, at vi ikke skal gøre noget ved dén

» At skabe blivende forandringer for kommende generationer kræver en ny måde at tænke forbrug på. «

underliggende udfordring, at vores forbrugsmønstre udfordrer ressourcerne og belaster klimaet. Odense Kommune skal derimod være med til at sætte det forbrugsbaserede klimaaftryk på dagsordenen og gøre en endnu større forskel for en mere klimavenlig og bæredygtig fremtid.

På sigt bliver det derfor afgørende, at der arbejdes med odenseanernes adfærd og generelle forbrugsmønstre.Introduktion til hovedretning Visionen i rammeaftalen "Klimaneutral 2030" er, at Odense som by skal være klimaneutral senest i 2030. Task Force Klimaneutral 2030 anbefalede, at Odense reducerer CO2-udledningen med 20.000 ton CO2 årligt tilsammen gennem Odense Kommunes egne aktiviteter og en række tiltag, eksempelvis udledning fra spildevand, landbrug og erhverv.

I Odense har vi historisk været gode til at finde de smarte løsninger via godt samarbejde – ikke mindst når udfordringerne er allerstørst. Det lærte finanskrisen os. Med klimaudfordringerne står vi endnu engang overfor nogle meget komplekse og store udfordringer, der kræver, at vi finder de smarte løsninger sammen. Som kommune har vi en helt central rolle i at bidrage til målsætningen om en klimaneutral by i 2030. Det har vi på flere niveauer – som organisation, som aktiv ejer i forsyningsselskaber og via et lokalt politisk lederskab i byen. Som organisation står Odense Kommune i sig selv dog kun for en meget lille del af den samlede CO2-udledning i Odense. På trods heraf har vores handlinger stor betydning, og vi er stålsatte på, at vi som kommune skal gå foran. Men vi kan ikke indfri ambitionerne alene.

For at blive klimaneutral i 2030 skal vi have alle spillere på banen. Det kræver et tæt samspil med en lang række aktører og ikke mindst odenseanerne. Vi skal igennem samarbejde på tværs finde de smarte løsninger.

Derfor skal der skabes dialog og samarbejde mellem erhvervslivet, faglige organisationer, byens uddannelsesinstitutioner, civilsamfundets frivillige foreninger mv. De relevante kommunale råd, herunder handicapråd, udsatteråd mv. skal også inddrages.

Det er først, når ambitionerne bliver fælles, at vi for alvor lykkes med at nå målet. Heldigvis er mange allerede i gang. Både erhvervslivet, faglige organisationer, byens uddannelsesinstitutioner og en lang række borgere er allerede i gang med at reducere deres klimaaftryk. Det skal vi være med til at understøtte både i form af dialog med borgerere og virksomheder og ved at indgå partnerskaber på tværs af alle parter i byen. Det er også sådan, at vi identificerer en del af de mulige CO2-reduktioner, der kan komme fra håndtering af spildevand og fra reduktioner i både landbrug og erhvervslivets udledninger, der ikke kommer fra energi og transport. Endeligt skal vi løfte blikket og lade os inspirere af andre byers erfaringer og kunne inspirere andre med det, vi er særligt gode til i Odense. Derfor skal vi opsøge og dyrke partnerskaber med andre byer om klimaindsatsen – både nationalt og internationalt.

7.1 UDVIKLING AF PARTNERSKABSMODEL

Byrådets ambition

Erhvervslivet, de faglige organisationer og uddannelsesinstitutionerne spiller en central rolle for, at klimaindsatsen i Odense kan lykkes. Det er derfor helt afgørende, at Odense Kommune indgår motiverende, inspirerende og effektive partnerskaber med byens forskellige aktører.

Partnerskaberne skal omhandle et fælles mål om at reducere CO2-udledningen gennem eksempelvis energibesparelser eller andre tiltag.

Vi skal også løfte blikket og opsøge mulige partnerskaber med andre byer både nationalt og internationalt, hvor vi kan finde gensidig inspiration i klimaindsatsen.

Indsats

Indsatsen består i, at Odense Kommune går i dialog med erhvervsorganisationerne, forsyningsselskaberne, de faglige organisationer og uddannelserne i byen omkring udviklingen af en model for klimapartnerskaber.

Samarbejdet med erhvervsorganisationerne omkring udviklingen af modellen skal sikre, at partnerskaberne får en konstruktion, som byens virksomheder kan se en værdi i, og dermed gøre partnerskaberne attraktive. Forsyningsselskaberne skal involveres, fordi de kan spille en central rolle ift. en målrettet dialog med virksomhederne om, hvordan der laves effektive klimatiltag på mange forskellige typer virksomheder i byen.

De faglige organisationer og uddannelsesinstitutionerne skal sikre en bred forankring af klimaindsatsen på tværs af byen og hjælpe flere til at blive en del af klimaindsatsen. Dialogen skal resultere i, at forvaltningen i løbet af 2022 kan præsentere en model for klimapartnerskaber i Odense. Modellen skal også omfatte mulige strategiske klimapartnerskaber med andre byer.

CO2-potentiale
Udviklingen af en model for klimapartnerskaber har ikke i sig selv et CO2-potentiale. Men klimapartnerskaberne forventes på sigt at have et potentiale for, at virksomhederne i Odense kan reducere CO2-udledningen fra deres drift og produktion væsentligt.

Økonomi/Ressourcer
Indsatsen kræver kommunikative og processuelle kompetencer. Der afsættes midler hertil som en del af den samlede pulje til Klimaneutral 2030.

Tidshorisont
Initiativet kan igangsættes i 2022 og forventes at have en effekt fra 2023.

Ansvarlig
Odense Kommune, Borgmesterforvaltningen.

Nøgleaktører
Fynsk Erhverv, Erhvervshus Fyn
og forsyningsselskaber.

Verdensmål

7.2 BORGERKLIMARÅD

Byrådets ambition

Odense Kommune vil involvere og engagere borgerne i Odense i realiseringen af målet om klimaneutralitet. Odenseanernes stemme skal høres, og borgerne skal have medindflydelse på den grønne omstilling.

Borgernes engagement skal være en central drivkraft, og odenseanerne skal gøres til aktive deltagere i udviklingen af klimaindsatsen i Odense.

Odense Kommune skal aktivere de lokale fællesskaber og ildsjæle, der ønsker en stemme i klimaindsatsen både for Odense som helhed og i deres lokalsamfund.

Indsats

Odense Kommune vil etablere klimaråd, så byens borgere i højere grad inddrages i, hvordan klimaindsatsen tilrettelægges i Odense.

Klimarådene skal være bredt forankrede og tilstræbe geografisk og demografisk repræsentation, så både unge, gamle, skeptikere og ildsjæle kommer til orde.

Lokalsamfundene skal inddrages, så der kan sikres tættere bånd mellem borgernes ønsker og de politiske beslutninger. Klimarådene skal både fungere som odenseanernes talerør og fungere som omdrejningspunkt for lokale forandringer og handlinger.

CO2-potentiale
Ikke kvantificerbart.

Økonomi/Ressourcer
Indsatsen kræver processuelle og kommunikative kompetencer. Der afsættes midler hertil som en del af den samlede pulje til Klimaneutral 2030.

Tidshorisont
2022-2030

Ansvarlig
Odense Kommune, Borgmesterforvaltningen.

Nøgleaktører
Partnerskaberne bag de lokale velfærdsaftaler.

Verdensmål

8 FINANSIERING

Partierne bag denne aftale er enige om, at der med aftalen bør afsættes 50 mio. kr. i 2022 til indsatserne i Klimahandleplan 2022. Partierne er samtidig enige om, at der i kommende års budgetter arbejdes for at tilvejebringe den nødvendige finansiering til at iværksætte og gennemføre nye initiativer, samt udmønte de initiativer, der peges på i analyser og undersøgelser i denne aftale.

Beslutninger om finansiering af denne aftale sker i forbindelse med Budget 2022-2025 i Odense Byråd. Partierne bag denne aftale er enige om, at de partier, der tilvejebringer den nødvendige finansiering, bærer aftalen videre. Forligskredsen mødes efter behov, dog minimum kvartalsvist, frem mod aflæggelsen af det første klimaregnskab i 2022.

De afsatte midler på 50 mio. kr. i 2022 afsættes som én samlet pulje under Økonomiudvalget, der udmønter puljen efter forudgående dialog med partierne bag denne aftale. Af puljen etableres et Klimasekretariat, der arbejder med de konkrete indsatser i denne aftale, hvilket sker i tæt samspil med alle kommunens forvaltninger.

Kolofon

Udgivet:
September 2021

Udarbejdet af:
Odense Kommune
Borgmesterforvaltningen,
Ledelsessekretariat & Bystrategi,
Bystrategi og Klima
Flakhaven 2
5000 Odense C

klimaneutral@odense.dk
www.odense.dk/klimaneutral

Desginet af:
Sebastian Bay

Fotos:
Pexels.com
Colourbox.dk
Odense Kommune
Sebastian Bay

FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING

